

Liturgie

voor de gezamenlijke avonddienst op zondag 22 mei 2022,
aanvang 19.00 uur in de Hervormde Kerk.

Voorganger: Ds. N.H. de Graaf
Ouderling van dienst: Jan Ruiterkamp
Organist: Henk Dubbink

Welkom en Mededelingen namens kerkenraden

Lied: **Psalm 145:1,2 en 6**

1. O Heer, mijn God, Gij koning van 't heelal,
ik wil uw naam verheffen boven al.

Van dag tot dag roem ik uw majesteit,
ik zegen U voor eeuwig en altijd.

Groot is de Heer, zijn grootheid zij geprezen,
groot is zijn naam, zijn ondoorgrond'lijk wezen.
Van mond tot mond gaan uw geduchte daden,
van eeuw tot eeuw slaat men uw werken gade.

2. Ik zal getuigen van uw heerlijk licht,
van al de wondren die Gij hebt verricht,
opdat men alom spreke van uw kracht,
en roeme in uw overwinningsmacht.
Uw grootheid, Heer, gaat boven mijn begrippen,
uw goedheid, Heer, is altijd op mijn lippen
en juichend zal men overal bezingen
uw recht, o Heer, uw trouw aan stervelingen.

6. Al wie God vreest, verhoort en zegent Hij,
zijn redding is elk die Hem roet nabij.
Wie Hem bemint, is bij Hem welbehoed,
maar wie Hem haat, betaalt het met zijn bloed.
Ik zal vol vreugde zingen Hem ter ere,
mijn mond zal vol zijn van de lof des Heren.
Laat al wat leeft Gods heil'ge naam belijden,
Hem zegenen tot aan het eind der tijden.

Stil gebed, Votum en Groet

Lied: Gezang 310:1,2,3

1. Bewaar ons, Here, bij uw woord,
betoom des vijands roof en moord.
Hij trok ten strijde om uw Zoon
te stoten van uw hoge troon.

2. Heer Jezus Christus, toon uw macht,
Heer aller heren, kom met kracht.
Bescherm uw arme christenheid,
dat zij U love te allen tijd.

3. O Geest, die onze Trooster zijt,
geef dat uw volk „n Heer belijdt,
wees bij ons in de laatste nood,
leid ons ten leven uit de dood.

Gebed om de opening van het Woord

Schriftlezing: Matteüs 3:13-17

(HSV)

¹³ Toen kwam Jezus van Galilea naar de Jordaan, naar Johannes, om door hem gedoopt te worden.

¹⁴ Maar Johannes wilde Hem hiervan weerhouden en zei: Ik heb het nodig door U gedoopt te worden, en komt U naar mij?

¹⁵ Maar Jezus antwoordde hem en zei: Laat het nu gebeuren, want op deze wijze past het ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij het Hem toe.

¹⁶ En nadat Jezus gedoopt was, kwam Hij meteen op uit het water; en zie, de hemelen werden voor Hem geopend, en Hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op Zich komen. ¹⁷ En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!

Nederlandse Geloofsbelijdenis artikel 8 en 9

De heilige Drie-eenheid

Volgens deze waarheid en dit woord van God geloven wij in één God, die een eeuwig wezen is, waarin drie personen zijn, daadwerkelijk en van eeuwigheid onderscheiden naar hun onmededeelbare eigenschappen,⁷ namelijk de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. De Vader is de oorzaak, de oorsprong en het begin van alle zichtbare en onzichtbare dingen. De Zoon is het Woord, de wijsheid en het beeld van de Vader. De Heilige Geest is de eeuwige kracht en macht, die uitgaat van de Vader en de Zoon. Uit dit onderscheid volgt echter niet dat God in drieën gedeeld is. Want de Heilige Schrift leert ons dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest wel ieder hun zelfstandigheid hebben, onderscheiden door hun eigenschappen, maar zo, dat deze drie personen slechts één God zijn. Het is dus duidelijk dat de Vader niet de Zoon is en dat de Zoon niet de Vader is; eveneens dat de Heilige Geest niet de Vader of de Zoon is. Intussen zijn deze personen, die zo onderscheiden zijn, niet gedeeld of onderling vermengd. Want de Vader heeft het vlees niet aangenomen en ook de Heilige Geest niet, maar alleen de Zoon. De Vader is nooit zonder zijn Zoon, noch zonder zijn Heilige Geest geweest. Want ze zijn alle drie van gelijke eeuwigheid in eenzelfde wezen. Er is geen eerste noch laatste, want Zij zijn alle drie één in waarheid, in macht, in goedheid en in barmhartigheid.

Bewijzen voor de Drie-eenheid

Wij weten dit alles zowel uit het getuigenis van de Heilige Schrift als uit de werkingen [van deze personen] en voornamelijk die wij in onszelf gevoelen. De getuigenissen van de Heilige Schriften die ons leren deze heilige Drievuldigheid te geloven, zijn op veel plaatsen in het Oude Testament beschreven. Wij behoeven ze niet [alle] op te sommen, maar alleen met onderscheidingsvermogen een keus te maken. In Genesis 1:26 en 27 zegt God: *Laat ons de mens maken, naar ons beeld en naar onze gelijkenis etcetera. God schiep dan de mens naar zijn beeld; man en vrouw schiep Hij ze.* Eveneens in Genesis 3:22: *Ziet, Adam is geworden als een van ons.* Als Hij zegt: 'Laat ons mensen maken naar ons beeld', dan blijkt daaruit dat er meer dan één persoon in de Godheid is. En Hij wijst daarna de eenheid aan, als Hij zegt: *God schiep.* Weliswaar zegt Hij niet hoeveel personen er zijn, maar wat voor ons enigszins duister is in het Oude Testament, dat is zeer helder in het Nieuwe. Want toen onze Here gedoopt werd in de Jordaan, werd de stem van de Vader gehoord, die zei: *Deze is Mijn geliefde Zoon* [Matt. 3:17]; de Zoon werd gezien in het water en de Heilige Geest openbaarde zich in de gedaante van een duif. Bovendien is voor de doop van alle gelovigen deze formulering door Christus vastgesteld: *Doopt alle volken in de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest* [Matt. 28:19]. In het Evangelie van Lucas spreekt de engel Gabriël tot Maria de moeder des Heren, aldus: *De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwten; en daarom zal ook dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genaamd worden* [Luc. 1:35]. Eveneens: *De genade van onze Here Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u* [2 Kor. 13:13]. *Drie zijn er, die getuigenis geven in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn één* [1 Joh. 5:7]. Op al deze plaatsen wordt ons duidelijk geleerd, dat er drie personen zijn in één goddelijk wezen. En hoewel deze leer het menselijk verstand ver te boven gaat, toch geloven wij die nu op grond van het Woord en wij verwachten de volle kennis en vrucht ervan in de hemel te zullen genieten. Verder moeten we ook letten op de bijzondere ambten en werkingen van de drie personen jegens ons: de Vader wordt genoemd onze Schepper door zijn kracht; de Zoon is onze Zaligmaker en

Verlosser door zijn bloed; de Heilige Geest is onze Heiligmaker door zijn inwoning in onze harten. Deze leer van de heilige Drievuldigheid is altijd aanvaard en bewaard door de ware kerk, van de tijd van de apostelen af tot nu toe, tegenover joden, mohammedanen en enige valse christenen en ketters als Marcion, Mani, Praxeas, Sabellius, Paulus van Samosata, Arius en dergelijke.⁸ Zij zijn terecht door de heilige vaders veroordeeld. Daarom aanvaardden wij in dezen graag de drie geloofsbelijdenissen, namelijk de Apostolische, die van Nicea en die van Athanasius, evenzo wat door de kerkvaders in overeenstemming daarmee is vastgesteld.

Lied: **Psalm 40:1,3,7**

1. Met heel mijn hart heb ik de Heer verwacht,
Hij heeft gehoord naar mijn gebed,
mij uit de modderpoel gered,
mijn voet weer op een vaste grond gebracht.
Hij heeft mij doen herleven,
mij in de mond gegeven
een nieuw lied tot zijn eer.
Laat ieder die het zag
stil zijn van diep ontzag
en hopen op de Heer.

3. Het is geen offervuur wat U behaagt,
Gij wilt, Heer, dat ik naar U hoor
en zelf ontsluit Gij mij het oor:
Gij hebt alleen gehoorzaamheid gevraagd.
Mijn God, ik draag uw wetten,
om op uw wil te letten,
gedurig bij mij om.
Het boek schrijft over mij.
Gij hoordet hoe ik zei;
"O Here, zie, ik kom!"

7. Laat wie uw heil beminnen hier en nu
in U verheugd zijn, U ter eer
uitroepen: groot is onze Heer!
laat wie U zoeken jubelen in U!
Al leef ik in ellende,
de Here zal het wenden,
de Heer ziet naar mij om.
Gij die mijn helper zijt,
mijn God die mij bevrijdt,
o toef niet langer, kom!

Verkondiging

Lied: **Gezang 457:1,2,3,4**

**1. Heilig, heilig, heilig! Heer, God almachtig,
vroeg in de morgen word' U ons lied gewijd.**

**Heilig, heilig, heilig! Liefdevol en machtig,
Drievuldig God, die een in wezen zijt.**

2. Heilig, heilig, heilig! Heiligen aanbidden,
werpen aan de glazen zee hun gouden kronen neer.
Eeuwig zij U ere, waar Gij troont te midden
al uwe eng'len, onvolprezen Heer.

3. Heilig, heilig, heilig! Gij gehuld in duister,
geen oog op aarde ziet U zoals Gij zijt.
Gij alleen zijt heilig, enig in uw luister,
een en al vuur en liefde en majesteit.

4. Heilig, heilig, heilig! Heer, God almachtig
hemel, zee en aarde verhoogt uw heerlijkheid.
Heilig, heilig, heilig! Liefdevol en machtig,
Drievuldig God, die een in wezen zijt.

Geloofsbelijdenis van Athanasius

Lied: WKL 173:1,2

1. Halleluja! Lof zij het Lam,
die onze zonden op zich nam,
wiens bloed ons heeft geheiligd;
die dood geweest is, – en Hij leeft;
die 't volk, dat Hij ontzondigd heeft,
in eeuwigheid beveiligt!

2. De Koning op des Vaders troon,
de eerstgeboren uit de doôn,
de bloed- en heilgetuige,
der vorsten Vorst, der heren Heer,
zij heerschappij en dank en eer.
Dat alle knie zich buige!

Inzameling van de Gaven

Gebeden

Lied: WKL 173:3,4

3. Lof zij het Lam, Gods metgezel,
uit Davids zaad d'Immanuël,
God, in het vlees verschenen.
In Hem, die wederkomen zal,
in Hem aanbidde 't gans heelal
de HERE, de Drie-ene!

4. Aanbidt de Vader in het woord!
Aanbidt de Zoon, aan 't kruis doorboord!
Aanbidt de Geest uit beiden!
Van zijn gemeenschap, zijn gena,
zijn liefd' en trouw, halleluja,
zal ons geen schepsel scheiden.

Wegzending en Zegen